

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-10-01

Vår referens

Marianne Holmgren

Utvecklingssekreterare

marianne.holmgren@malmo.se

Funktionsstödsförvaltningens arbete med Egenvård FSN-2025-5069

Sammanfattning

I januari 2025 publicerade Socialstyrelsen ett kunskapsstöd till lag (2022:1250) om egenvård, där det förtydligas att det är den ansvariga nämnden som avgör om hjälp med egenvård ska ingå i verksamheten, samt att personalen ska ha lämplig utbildning och erfarenhet för uppgiften. Med egenvård avses en hälso- och sjukvårdsåtgärd som den behandlande hälso- och sjukvårdspersonalen bedömt att den enskilda kan utföra självständigt eller med stöd av någon annan. Om personal inte bedöms kunna utföra hälso- och sjukvårdsåtgärden på ett patientsäkert sätt, får behandlande hälso- och sjukvårdspersonal inte bedöma åtgärden som egenvård. När egenvård utförs gäller inte hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

I 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen framgår att kommunerna har ansvar för att erbjuda god hälso- och sjukvård inom särskilt angivna verksamheter. Det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret är huvudsakligen avgränsat till att gälla i förhållande till vissa grupper som får insatser enligt socialtjänstlagen (2025:400), SoL, och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Regionen har hälso- och sjukvårdsansvaret där kommunen inte har sådant ansvar.

Bostad med särskild service enligt 8 § 11 SoL och 9 § 8-9 LSS, samt daglig verksamhet enligt 9 § 10 LSS omfattas av kommunens hälso- och sjukvårdsansvar och hälso- och sjukvårdsåtgärder kan delegeras. Egenvård kan förekomma om det är bedömt som möjligt och säkert för den enskilde. Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar inte korttidsboende enligt 9 § 6 LSS och kollektivverksamhet för barn och vuxna. I dessa verksamheter kan hälso- och sjukvårdsåtgärder således inte utföras av kommunens hälso- och sjukvårdspersonal och inte heller delegeras. I de fall det finns behov av hälso- och sjukvårdsåtgärder under samtidig vistelse på korttidsboende eller i kollektivverksamhet kan dessa endast utföras som egenvård.

Förslag till beslut

1. Funktionsstödsnämnden beslutar att egenvård ska ingå i de verksamheter enligt socialtjänstlagen (2025:400), SoL, och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, som bedrivs inom nämndens ansvarsområde.
2. Funktionsstödsnämnden uppdrar till funktionsstödsförvaltningen att säkerställa att den personal som ska vara behjälplig vid egenvård har den utbildning och kunskap som behövs för uppdraget.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse FSN 251020 - Funktionsstödsförvaltningens arbete med Egenvård
- Kunskapsstöd för egenvård – enligt egenvårdslagen

Beslutsplanering

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2025-10-09

Funktionsstödsnämnden 2025-10-20

Ärendet

Med egenvård avses i egenvårdslagen en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Bedömningen om egenvård ska utgå från god vård och patientsäkerhet. I egenvårdslagen anges inte vilka hälso- och sjukvårdsåtgärder som kan vara aktuella att utföra som egenvård eller vid vilka tillstånd egenvård kan bli aktuellt.

Det är behandlande hälso- och sjukvårdspersonal som gör egenvårdsbedömningen. Patienten ska medverka i egenvården utifrån sitt önskemål och individuella förutsättningar. I bedömningen kan olika professioner delta.

Behandlande hälso- och sjukvårdspersonal kan vid bedömning om egenvård inhämta vilken kunskap patienten har om sin sjukdom, sina hälsoproblem och livssituation, samt inhämta uppgifter om kognitiv och fysisk förmåga. Patienten kan ges möjlighet att träna och/eller erbjudas hjälpmedel för att underlätta utförandet av egenvården.

Patienten ska få den information som behövs, och/eller dennes närstående, om inte sekretess hindrar. Den information som lämnas behöver anpassas utifrån varje enskild patient. Det är när patienten får information som det ges möjlighet till delaktighet. Egenvårdsbedömningen kan leda till att patienten kan utföra egenvården själv, med hjälp av närstående eller med hjälp av annan än närstående. Bedömningen kan också resultera i att hälso- och sjukvårdsåtgärden inte kan utföras i form av egenvård.

För att den enskilde ska få hjälp med egenvård på ett tryggt och säkert sätt, när någon annan än närstående ska hjälpa till med egenvården, är det viktigt att samverkan fungerar mellan hälso- och sjukvård och den verksamhet som ska hjälpa till.

Personal inom till exempel socialtjänst eller LSS-verksamhet och hälso- och sjukvården kan tillsammans med den enskilde behöva planera egenvården. När det finns ett behov av en sådan planering är det den verksamhet som uppmärksammar behovet som ska kalla till möte för att ta fram en individuell plan så kallad SIP. Vid mötet kan hälso- och sjukvården tydliggöra vilken egenvård som den enskilde behöver hjälp med. I planeringen kan det också klargöras vilken kompetens som behövs för att ge hjälp med egenvården och vilken kompetens som finns i verksamheten som ska hjälpa till. Vid en samordning ges möjlighet att ta reda på om det finns förutsättningar att utföra egenvården i den verksamhet som avses.

Det är ansvarig nämnd eller den som bedriver verksamhet enligt socialtjänstlagen eller LSS som avgör om hjälp med egenvård ska ingå i verksamheten. När enskild ansöker om hjälp med egenvård enligt socialtjänstlagen hanteras ansökan på samma sätt som andra ansökningar. I vissa av insatserna enligt LSS ingår bland annat omvårdnad där hjälp med egenvård kan ingå. I personlig assistans kan åtgärder ingå i form av hjälp med egenvård. I vissa fall behövs ett underlag från hälso- och sjukvården där det framgår att en hälso- och sjukvårdsåtgärd har bedömts kunna utföras som egenvård.

Ansvarig nämnd eller den som bedriver verksamheten ansvarar för att det finns personal med lämplig utbildning och erfarenhet för uppgiften som ska utföras som egenvård.

När enskild får hjälp med egenvård i socialtjänst eller LSS-verksamhet gäller samma regler som i övrigt för de insatser som ges inom verksamheten. Verksamhetens processer och rutiner som har betydelse för utförandet av egenvården behöver vara kända av den personal som ska hjälpa till med egenvården.

Ansvariga

Viktoria Åkesson Avdelningschef

Charlotte Widén Odder Förvaltningschef